

Predmet C-456/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

23. srpnja 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch
(Nizozemska)**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

23. srpnja 2021.

Tužiteljice:

E

F

Tuženik:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Predmet glavnog postupka

Glavni postupak odnosi se na spor između osobe E i osobe F (u daljnjem tekstu: tužiteljice) i Staatssecretarisa van Justitie en Veiligheid (državni tajnik za pravosuđe i sigurnost, Nizozemska) (u daljnjem tekstu: tuženik) u vezi s odbijanjem tuženika da prihvati zahtjeve tužiteljica za međunarodnu zaštitu. Tužiteljice tvrde da su tijekom svojeg dugotrajnog boravka u Nizozemskoj usvojile zapadne norme, vrijednosti i ponašanja te da im je zbog toga potrebna zaštita.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Ovaj zahtjev za prethodnu odluku u skladu s člankom 267. UFEU-a odnosi se kao prvo na tumačenje članka 10. Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za

jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (u daljnjem tekstu: Direktiva o kvalifikaciji). Pritom je konkretno riječ o pitanju kad se državljani trećih zemalja mogu smatrati „članovima posebne društvene skupine” u smislu članka 10. stavka 1. točke (d) Direktive o kvalifikaciji. Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev pita se kako se, i u kojoj fazi postupka, treba utvrditi i procijeniti najbolji interes djeteta. U tom kontekstu sud koji je uputio zahtjev dvoji i u pogledu usklađenosti nacionalne prakse s pravom Unije, u kojoj se, u okviru naknadnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu, za razliku od prvog postupka azila, ne provjerava treba li boravak dopustiti iz redovnih razloga.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 10. stavak 1. točku (d) Direktive o kvalifikaciji tumačiti na način da zapadne norme, vrijednosti i ponašanja, koje državljani trećih zemalja usvoje boravkom na državnom području države članice tijekom znatnog dijela faze života u kojoj se oblikuje identitet, i u kojoj neograničeno sudjeluju u društvenom životu, treba smatrati zajedničkim podrijetlom koje se ne može izmijeniti odnosno toliko značajnim obilježjima identiteta da se od dotičnih osoba ne može tražiti da ih se odreknu?
2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li državljane trećih zemalja, koji su, neovisno o predmetnim razlozima, stvarnim boravkom u državi članici tijekom faze života u kojoj se oblikuje identitet usvojili slične zapadne norme i vrijednosti, smatrati „članovima posebne društvene skupine” u smislu članka 10. stavka 1. točke (d) Direktive o kvalifikaciji? Treba li pitanje postoji li „posebna društvena skupina koja ima samosvojan identitet u dotičnoj zemlji”, pritom ocijeniti sa stajališta države članice ili ga u vezi s člankom 10. stavkom 2. Direktive o kvalifikaciji treba tumačiti na način da je odlučujuće to da stranac može dokazati da ga se u zemlji podrijetla smatra dijelom posebne društvene skupine odnosno da mu se tamo u svakom slučaju pripisuju odgovarajuće osobine? Je li zahtjev prema kojem se status izbjeglice može zasnivati na usvajanju zapadnih normi i vrijednosti samo ako se taj status temelji na vjerskim ili političkim razlozima u skladu s člankom 10. Direktive o kvalifikaciji u vezi s načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i pravom na azil?
3. Je li nacionalna pravna praksa prema kojoj tijelo koje odlučuje u okviru ocjene zahtjeva za međunarodnu zaštitu procjenjuje najbolji interes djeteta a da ga prethodno (u svakom postupku) posebno ne utvrdi (odnosno ne naloži da ga se utvrdi) u skladu s pravom Unije, osobito s člankom 24. stavkom 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) u vezi s člankom 51. stavkom 1. Povelje? Je li odgovor na to pitanje drukčiji ako država članica treba ocijeniti zahtjev za dopuštenje boravka iz redovnih razloga i prilikom odlučivanja o tom zahtjevu uzeti u obzir najbolji interes djeteta?

4. Na koji način i u kojoj fazi ocjene zahtjeva za međunarodnu zaštitu treba u vezi s člankom 24. stavkom 2. Povelje uzeti u obzir i procijeniti najbolji interes djeteta, osobito nepravdu koju je maloljetnik pretrpio zbog dugotrajnog stvarnog boravka u državi članici? Je li pritom relevantno pitanje je li taj stvarni boravak bio zakonit? Je li pri ocjenjivanju najboljeg interesa djeteta u okviru te procjene važno je li država članica odlučila o zahtjevu za međunarodnu zaštitu u rokovima za donošenje odluka koji su predviđeni pravom Unije, je li izvršena ranije utvrđena obveza vraćanja i je li država članica propustila izvršiti udaljavanje nakon što je donesena odluka o vraćanju što bi omogućilo nastavak stvarnog boravka maloljetnika u toj državi članici?

5. Je li nacionalna pravna praksa u kojoj se razlikuju prvi i naknadni zahtjevi za međunarodnu zaštitu, u smislu da se u slučaju naknadnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu zanemaruju redovni razlozi, s obzirom na članak 7. Povelje u vezi s člankom 24. stavkom 2. Povelje usklađena s pravom Unije?

Navedene odredbe prava Unije

- Članak 6., članak 10. i članak 15. točka (b) Direktive o kvalifikaciji
- Članak 7., članak 24. stavak 2. i članak 51. stavak 1. Povelje

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužiteljice pripadaju sedmeročlanjoj obitelji. U lipnju 2012. tužiteljice su s ocem, majkom, starijom sestrom te starijim i mlađim bratom napustile svoju zemlju podrijetla, Afganistan, i nakon više od tri godine boravka u Iranu zajedno s njima došle su 1. listopada 2015. u Nizozemsku. Tužiteljica navedena pod brojem 1 imala je pri dolasku u Nizozemsku 11,5 godina, a tužiteljica navedena pod brojem 2 imala je 10,5 godina. U vrijeme rasprave, neprekidni boravak tužiteljica u Nizozemskoj trajao je 5 godina i 8,5 mjeseci tako da su obje još uvijek maloljetne.
- 2 Tužiteljice i ostali članovi obitelji podnijeli su 23. listopada 2015. pojedinačne zahtjeve za međunarodnu zaštitu. Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Odjel za upravne sporove Državnog vijeća, Nizozemska) konačno je odbio te zahtjeve odlukama od 29. siječnja 2019. Tužiteljice su nakon toga 28. lipnja 2019. podnijele naknadne zahtjeve za azil. U tom su naknadnom postupku tvrdile da su tijekom boravka u Nizozemskoj usvojile zapadne norme i vrijednosti i da im je zbog toga potrebna zaštita.

Glavni argumenti stranaka u glavnom postupku

- 3 Tužiteljice su pojasnile da su od svojeg dolaska u Nizozemsku u potpunosti sudjelovale u životu nizozemskog društva. Pohađale su školu, sklapale su prijateljstva s mladićima i djevojkama i sudjelovale u zajedničkim aktivnostima sa

vršnjacima. Tužiteljice ističu da je, s obzirom na njihovu dob i fazu života u kojoj su se nalazile, razdoblje boravka u Nizozemskoj bilo razdoblje u kojem se oblikovao njihov identitet. Tijekom tog razvoja naučile su same odlučivati o svojem životu i otkrile su da su za to sposobne. Budući da je zbog boravka u Nizozemskoj mogućnost samostalnog odlučivanja o bitnim pitanjima njihova postojanja postala važan dio njihova identiteta, one to više ne mogu promijeniti odnosno to se u svakom slučaju od njih ne može niti ne smije očekivati. Tužiteljice pritom tvrde da se zbog načina na koji su odrasle i razvile se u Nizozemskoj ne mogu više prilagoditi životnim pravilima koja bi za njih vrijedila nakon povratka u Afganistan.

- 4 Tužiteljice su izričito navele da njihove norme, vrijednosti, identitet i ponašanja koja iz toga proizlaze nisu ni na koji način povezani s političkim ili vjerskim uvjerenjima. Međutim, ističu da bi talibani, u slučaju da se nakon povratka u Afganistan ne bi mogle prilagoditi tamošnjim prevladavajućim normama i vrijednostima, njihov identitet i njihovo ponašanje smatrali izražavanjem vjerskih uvjerenja koja toliko odstupaju od prevladavajućih uvjerenja da bi se iz tog razloga morale bojati za svoj život.
- 5 Tužiteljice opisuju oblikovanje i razvoj svojeg identiteta u Nizozemskoj te izražavanje tog identiteta svojim ponašanjem kao „usvajanje zapadnih normi i vrijednosti”. Na temelju tog usvajanja zapadnih normi i vrijednosti od nizozemskih su tijela zatražile međunarodnu zaštitu.
- 6 Tužiteljice su osim toga istaknule da su zbog razdoblja stvarnog boravka u Nizozemskoj, neizvjesnosti u pogledu dopuštanja boravka te straha od mogućeg povratka u Afganistan bile izložene ozbiljnoj nepravdi. Tu su tvrdnju potkrijepile „Procjenom najboljeg interesa djeteta” (*Best Interests of the Child-assessment*, u daljnjem tekstu: mišljenje BIC) koju je sastavio vještak i općim stručnim mišljenjem u kojem se pojašnjava koliko su nepravdi izložena djeca koja su se potpuno navikla na (nizozemsko) društvo ako tijekom dugotrajnog boravka žive u neizvjesnosti ili ako se moraju vratiti u svoju zemlju podrijetla (u daljnjem tekstu: Mišljenje o nepravdi). Tužiteljice smatraju da se iz oba mišljenja može zaključiti da je radi izbjegavanja daljnjih nepravdi u njihovom interesu steći sigurnost da će moći ostati u Nizozemskoj. One smatraju da bi u kontekstu zaštite „najboljeg interesa djeteta” boravak u svakom slučaju trebao biti dopušten iz redovnih razloga.
- 7 Tuženik smatra da se usvajanjem zapadnih normi i vrijednosti može opravdati status izbjeglice samo ako se on temelji na političkim ili vjerskim razlozima. Žene koje su usvojile zapadne norme i vrijednosti ne treba smatrati „posebnom društvenom skupinom” u smislu Direktive o kvalifikaciji. Osim toga, od tužiteljica se može i smije očekivati da nakon povratka u Afganistan svoje ponašanje prilagode normama i vrijednostima koje tamo vrijede kako ne bi bile izložene opasnosti od ozbiljne nepravde i kako im se ne bi morala odobriti zaštita. U ovom naknadnom postupku azila ne ispituje se treba li se tužiteljicama iz

redovnih razloga dopustiti boravak zbog nemogućnosti prilagodbe normama i vrijednostima koje vrijede u Afganistanu.

- 8 Osim toga, tuženik smatra da se najbolji interes djeteta dovoljno uzeo u obzir prilikom donošenja odluke i da ga se pritom dovoljno razmotrilo i da mišljenje BIC koje su tužiteljice dostavile nakon donošenja odluke i mišljenje o nepravdi ne utječu na odluku.

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 9 U ovom se postupku Rechtbank (Sud, Nizozemska) suočava s nekoliko pravnih pitanja za koja je, prema njegovu mišljenju, potrebno da Sud detaljnije protumači pravo Unije.

Treba li država članica odobriti zaštitu i dopustiti boravak u slučaju usvajanja zapadnih normi i vrijednosti?

- 10 Pitanja na koja Rechtbank (Sud) mora odgovoriti odnose se ponajprije na to može li se usvajanjem zapadnih normi i vrijednosti opravdati izbjeglički status ili supsidijarna zaštita. Ako usvajanjem zapadnih normi i vrijednosti ne nastaje pravo na međunarodnu zaštitu u smislu Direktive o kvalifikaciji, postavlja se pitanje treba li usvajanje zapadnih normi i vrijednosti smatrati dijelom privatnog života koji valja zaštititi ili treba prihvatiti da postoje prepreke za udaljavanje odnosno može li to usvajanje eventualno rezultirati dopuštanjem boravka iz drugih, redovnih razloga. Za stranca je prilikom dopuštanja boravka važno na čemu se to dopuštenje temelji; načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ima apsolutnu primjenu, dok se pri procjeni treba li dopustiti boravak jer je u Nizozemskoj uspostavljen privatni život ili jer postoje drugi redovni razlozi provodi odvagivanje interesa. Pri tom odvagivanju interesa uzima se u obzir i margina prosudbe država članica u vođenju sigurne imigracijske politike i okolnost je li tijekom zakonitog ili nezakonitog boravka na državnom području države članice uspostavljen privatni život. Također može biti važno i to u kolikoj mjeri država članica ispunjava svoju obvezu predviđenu pravom Unije u pogledu udaljavanja stranaca koji nezakonito borave na državnom području država članica. Međutim, ako treba smatrati da usvajanje zapadnih normi i vrijednosti predstavlja razlog proganjanja, nema prostora za takvo odvagivanje interesa. Stoga postupovni položaj stranca ovisi o pitanju u kojoj fazi postupka donošenja odluke treba ispitati razloge tužiteljica za traženje azila i kako te razloge tužiteljica treba klasificirati. Pritom je važno i to da se u nacionalnoj pravnoj praksi, za razliku od prvog postupka azila, u slučaju naknadnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne provjerava je li boravak dopušten iz redovnih razloga kao što je privatni život koji valja zaštititi.
- 11 Rechtbank (Sud) se suočava s pitanjem koji su čimbenici odlučujući za to da se maloljetni stranci koji dugo borave u Nizozemskoj u fazi života tijekom koje se oblikuje njihov identitet, a potječu iz zemlje u kojoj djevojke i žene nemaju

jednaka prava kao mladići i muškarci te im nije omogućeno ni da sami odlučuju o tome kako će urediti svoj život definiraju kao „društvena skupina” u smislu članka 10. Direktive o kvalifikacijama. Odjel za upravne sporove Državnog vijeća u ranijoj je odluci naveo da „žene koje su usvojile zapadne norme i vrijednosti” ne predstavljaju posebnu društvenu skupinu jer bi to bila prevelika i previše raznolika skupina. Međutim, u ovom postupku nije riječ o „ženama koje su usvojile zapadne norme i vrijednosti”, nego o državljanima trećih zemalja koje se tijekom značajnog razdoblja faze života u kojoj pojedinac oblikuje vlastiti identitet stvarno nalaze na državnom području države članice i tamo neograničeno sudjeluju u životu društva. Rechtbank (Sud) pita Sud je li potrebno da se „članovi posebne društvene skupine” međusobno poznaju i/ili međusobno prepoznaju kao takvi te se sami tako smatraju pojedincima koji pripadaju nekoj društvenoj skupini, kao i treba li i kako tijelo koje odlučuje to istražiti i procijeniti. To je pitanje relevantno i za ocjenu postojanja zajedničkog podrijetla. Kad državljanin treće države tijekom faze života u kojoj se oblikuje njegov identitet stvarno boravi u nekoj državi članici, a izražavanje normi i vrijednosti te države članice može rezultirati progonom u zemlji podrijetla, taj se boravak više ne može poništiti. Znači li to da je, već zato što svatko tko je tog podrijetla pripada društvenoj skupini, čak i ako toga ni na koji način nije svjestan, više državljanin trećih zemalja u toj situaciji?

- 12 Ako iz odgovora Suda na prethodna pitanja proizlazi da se tužiteljice na temelju usvajanja zapadnih normi i vrijednosti mogu klasificirati kao članovi posebne društvene skupine, postavlja se pitanje kako treba tumačiti dio rečenice „*ta skupina ima samosvojan identitet u dotičnoj zemlji jer se smatra drukčijom od društva koje ju okružuje*”. Rechtbank (Sud) na temelju presude Suda od 4. listopada 2018., Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, t. 89.) zaključuje da je u pogledu tog uvjeta „samosvojnog identiteta” i u pogledu uvjeta da članovi skupine moraju dijeliti „urođene osobine” ili „zajedničko porijeklo koje se ne može izmijeniti” ili „imaju zajedničku osobinu ili uvjerenje koje je toliko bitno za identitet ili svijest da osobu ne bi trebalo prisiljavati da ga se odrekne” riječ o kumulativnim uvjetima kako bi se moglo pretpostaviti da postoji „posebna društvena skupina”. Rechtbank (Sud) u tom se pogledu među ostalim pita treba li ocjenu hoće li se tužiteljice klasificirati kao članovi posebne društvene skupine provesti sa stajališta države članice ili progonitelja. Člankom 10. Direktive o kvalifikaciji propisuje se da se najprije procjenjuje postoji li razlog za proganjanje i tek onda postoje li pripisane osobine razloga za proganjanje. Tekstom te odredbe pretpostavlja se da se prvo provodi procjena sa stajališta države članice, pri čemu podnositelj zahtjeva, ako nije prihvaćen razlog za proganjanje, može naknadno dokazati da mu počinitelj proganjanja pripisuje osobine koje su razlog za proganjanje. U slučaju kad je progonjena skupina „posebna društvena skupina” otežavajući je čimbenik okolnost da se pojedinci, koji pripadaju skupini, u zemlji podrijetla ne pojavljuju uvijek kao skupina upravo zbog straha od proganjanja. Među strankama je nesporno da će izražavanje normi i vrijednosti tužiteljica ili pokazivanje njihovog sadašnjeg ponašanja dovesti do proganjanja u Afganistanu. Treba li već na temelju tih činjenica i okolnosti priznati status izbjeglice čak i ako ostaje nejasno koji je razlog proganjanja?

- 13 Iz presuda Suda od 5. rujna 2021., Y i Z (C-71/11 i C-99/11, EU:C:2012:518, t. 78. do 80.) i od 7. studenoga 2013., X i. dr. (C-199/12 [do C-201/12], EU:C:2013:720, t. 74. i 75.) Rechtbank (Sud) zaključuje da tražitelj međunarodne zaštite ne mora prilagoditi svoje ponašanje ako postoji razlog za proganjanje kako bi spriječio stvarno proganjanje. Rechtbank (Sud) se pita može li se, ako ne postoji razlog proganjanja i ako se posljedično na temelju usvajanja zapadnih normi i vrijednosti ne može priznati status izbjeglice, od dotičnih osoba očekivati da svoje norme, vrijednosti i ponašanja koja iz toga proizlaze nakon povratka prilagode prevladavajućim normama, vrijednostima i ponašanjima u zemlji podrijetla i postoji li tada još uvijek razlog za odobravanje supsidijarne zaštite. Rechtbank (Sud) traži od Suda da pojasni može li se od tužiteljica očekivati da pokušaju izbjeći proganjanje na način da prikriju svoje norme i vrijednosti i da u tom pogledu budu suzdržane, te jesu li ti zahtjevi veći kad je riječ o izbjegavanju proganjanja na temelju pripisanih osobina. Sa stajališta države članice ne postoji razlog za proganjanje kad se pojedinci koji su usvojili zapadne norme i vrijednosti, poput tužiteljica, ne smatraju društvenom skupinom. Treba li tužiteljicama tada ipak priznati status izbjeglica zbog pripisanih političkih ili vjerskih uvjerenja koja odstupaju od prevladavajuće norme? Ili članak 10. Direktive o kvalifikaciji valja tumačiti na način da im se ne može priznati status izbjeglica, nego samo supsidijarna zaštita?

Najbolji interes djeteta

- 14 Drugo glavno pitanje na koje Rechtbank (Sud) treba odgovoriti jest pitanje kako u ovom postupku azila uzeti u obzir i procijeniti najbolji interes djeteta. Sud je u točki 4.[5.] svoje presude od 14. siječnja 2021., TQ (C-441/19, EU:C:2021:9, u daljnjem tekstu: presuda TQ) istaknuo da se člankom 24. stavkom 2. Povelje predviđa da u svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta. Ta obveza znači da tijelo koje odlučuje mora i utvrditi taj najbolji interes djeteta jer bi se u protivnom članak 24. stavak 2. Povelje lišilo njegova korisnog učinka. Osim toga, zbog činjenica i okolnosti, koje su iznijele tužiteljice, treba razmotriti pitanje mora li nepravda nastala protekom vremena na državnom području država članica dovesti do odobravanja prava na zaštitu. Tužiteljice su ozbiljnost i opseg te nepravde dokazale multidisciplinarnim znanstvenim mišljenjem. U tom kontekstu Rechtbank (Sud) mora procijeniti treba li i kako uzeti u obzir i razmotriti tu štetu koja ne proizlazi iz razloga za dobivanje azila, nego treba poduprijeti najbolji interes djeteta u postupku pokrenutom zahtjevom za međunarodnu zaštitu. Najbolji interes djeteta u ovom se postupku odnosi prvenstveno na nepravdu nastalu dugotrajnim stvarnim boravkom u Nizozemskoj, a ne toliko na nepravdu nastalu iskustvom doživljenim u zemlji podrijetla ili nakon povratka prijetećih događaja. Pritom se postavljaju pitanja treba li poći od toga da država članica može procijeniti najbolji interes djeteta ako ga tijelo koje odlučuje najprije ne utvrdi i treba li djetetovom najboljem interesu pridodati manju ili nikakvu težinu kad se podnosi naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu samo ako bi to moglo dovesti do dopuštenja boravka iz

redovnih razloga. U tom kontekstu postavlja se i pitanje jesu li zapadne norme i vrijednosti koje su usvojile tužiteljice dio privatnog života, kao što je to zaštićeno i zajamčeno u članku 7. Povelje. Ako ne postoji status izbjeglice, može li se, kako bi se izbjegla situacija opisana u članku 15. točki (b) Direktive o kvalifikaciji, od tužiteljica očekivati da će prikriti identitet oblikovan u Nizozemskoj? Ili se usvajanje zapadnih normi i vrijednosti može smatrati dijelom privatnog života koje nakon odvagivanja interesa može dovesti do dopuštenja boravka iz redovnih razloga?

- 15 Iz presude Suda od 18. prosinca 2014., M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, u daljnjem tekstu: presuda M'Bodj) proizlazi da se status supsidijarne zaštite može odobriti samo kad bi stranac stvarno bio izložen trpljenju ozbiljne nepravde kako je definirano člankom 15. Direktive o kvalifikaciji. U skladu s člankom 6. te direktive tu nepravdu mora počinuti neki od „počinitelja” ozbiljne nepravde, naime država, stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili nedržavna tijela protiv kojih država ili te stranke ne mogu ili ne žele ponuditi zaštitu. Nepravda koju su pretrpjele tužiteljice nije povezana s razlozima za dobivanje azila. U ovom slučaju moglo bi se tvrditi da, baš kao i u situaciji iz presude M'Bodj, nema počinitelja koji je uzrokovao ovu nepravdu i nastaviti će se uzrokovati ako se boravak ne dopusti. Međutim, s obzirom na presudu TQ zaštita interesa djeteta mora biti primarni cilj u svakom postupku i u svim fazama postupka. Ako se presuda M'Bodj primijeni i na predmetni slučaj i predmetne okolnosti, najbolji interes djeteta, kao što je vidljivo iz dostavljenih mišljenja, u ovom postupku može se ipak samo u manjoj mjeri ispuniti u smislu sadržaja. Međutim, moglo bi se tvrditi da za trajanje postupka i propušteno udaljšavanje strankinja nakon prvog postupka krivnju djelomično snosi i država članica. S obzirom na navedena razmatranja Rechtbank (Sud) traži od Suda da pojasni kako treba tumačiti presude M'Bodj i TQ u ovoj situaciji i u kakvom su međusobnom odnosu.
- 16 U ovim postupcima riječ je o naknadnim zahtjevima za azil. U nacionalnoj pravnoj praksi je uvođenjem Vreemdelingenweta 2000 (Zakon o strancima iz 2000.) donesena odluka o strogoj razdvajanju postupka azila i postupka traženja redovnog boravka. Pojmom strogog odvajanja („waterscheiding”) ističe se da se u postupku azila ne uzimaju u obzir redovni aspekti i, obrnuto, u redovnom postupku ne procjenjuju se razlozi za azil. To, među ostalim, dovodi do toga da se u slučaju naknadnih zahtjeva po službenoj dužnosti ne procjenjuje dopušta li se boravak iz redovnih razloga. Time se, ako se u ovom postupku zaštita ne odobri na temelju usvajanja zapadnih normi i vrijednosti, mišljenjima vještaka, odnosno najboljem interesu djeteta, zbog nacionalne pravne prakse ne može pridati gotovo nikakva težina. Međutim, Sud je u svojoj presudi TQ izričito odlučio da u svakom djelovanju koje se odnosi na djecu primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta i da se člankom 24. stavkom 2. Povelje u vezi s člankom 51. stavkom 1. Povelje potvrđuje temeljna priroda prava djeteta. Isto tako, Sud je u svojoj presudi od 10. lipnja 2021., LH (C-921/19, EU:C:2021:478, u daljnjem tekstu: presuda LH) među ostalim istaknuo da je takva razlika između prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i naknadnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu u pogledu provjere dokumenata i ispunjenja obveze suradnje protivna pravu Unije. Rechtbank (Sud) u

bitnome pita Sud treba li, s obzirom na presudu TQ u okviru procjene dopuštenosti razlikovanja prvih i naknadnih postupaka u kojima se zahtijeva međunarodna zaštita, a time i dopuštenje boravka, *mutatis mutandis* primijeniti presudu LH.

Acte clair/acte éclairé

- 17 Nije očito postoji li u pogledu pitanja Rechtbanka (Sud) „*acte clair*” jer se člankom 10. Direktive o klasifikaciji ne daju informacije o definiciji i dosegu pojmova „zajedničko podrijetlo” i „značajne osobine identiteta” niti se člankom 24. stavkom 2. Povelje izričito utvrđuje da tijelo koje odlučuje mora u svakom postupku konkretno utvrditi najbolji interes djeteta (ili naložiti da ga se utvrdi) i kako to zatim valja procijeniti. Iz prava Unije ne može se zaključiti ni je li nizozemska pravna praksa strogog razdvajanja postupka azila i postupka traženja redovnog boravka u skladu s pravom Unije. Osim toga, predmetne odredbe nisu tako jasno izražene da nema dvojbe o tumačenju i području primjene tih odredbi. Naime, postavlja se pitanje je li nacionalna pravna praksa u skladu s Direktivom o kvalifikacijama i Poveljom s obzirom na pravna pitanja koja je formulirao Rechtbank (Sud). Nadalje, u pogledu pitanja ne postoji „*acte éclairé*” jer Sud još nije jasno odgovorio na ta pitanja i na njih se ne može odgovoriti na temelju ustaljene sudske prakse Suda u sličnim slučajevima.

Zaključak

- 18 Rechtbank (Sud) smatra potrebnim uputiti prethodna pitanja kako bi donio odluku u glavnom postupku te stoga Sudu postavlja prethodno sročena pitanja. Osim toga, odgovor na ova pitanja važan je za nekoliko maloljetnika koji su u sličnoj situaciji. Rechtbank (Sud) traži od Suda da na pitanja odgovori u ubrzanom postupku (*procédure préjudicielle accélérée*, PPA) kako bi se izgubilo što manje vremena i što više ograničio nastanak štetnih učinaka za tužiteljice.